

Stichting Help Oost Europa

Reisverslag van de najaarsreis naar Roemenië in oktober/november 2017, een iets ander verslag dan u van mij gewend bent.

Het is vrijdagmorgen 27 oktober als Jerry en ik (Lineke) in alle vroegte (5.00 uur) vertrekken voor de najaarsreis naar Roemenië.

Een dag voor ons vertrek heeft Jerry een bezoekje gebracht aan een vervangende huisarts vanwege pijnklachten in het been. Volgens haar was het ischias, maar met een flinke dosis paracetamol en regelmatige pauzes zouden wij wel op pad kunnen gaan.

Direkt na Enschede vroeg Jerry mij al om het stuur over te nemen. De pijn nam toe en werd uiteindelijk zo hevig dat we voor Bottrop besloten te keren om terug te gaan naar huis. Thuisgekomen hebben we contact opgenomen met de arts waarop zij een ander medicijn heeft voorgeschreven. Het was zaterdagmorgen nog niet mogelijk te vertrekken, maar in de loop van de dag ging het beter en wilden wij toch proberen zondags op reis te gaan. Wij hadden gemerkt dat onze komst zeer gewenst was omdat er problemen besproken moesten worden en dat was voor ons de reden om, als het maar enigszins mogelijk zou zijn, toch te gaan.

En inderdaad zijn wij zondags om 5.00 uur vertrokken. Jerry heeft twee keer een uurtje gereden, maar was niet helder vanwege de medicijnen, gelukkig kon ik het overnemen en dat ging prima. Wij kwamen begin van de avond veilig aan bij het hotel aan de grens Oostenrijk- Hongarije. Nadat wij hadden ingecheckt zijn we naar het restaurant gegaan voor een maaltijd. Bij het teruglopen naar onze kamer kreeg Jerry ineens hevige pijn in het been en wel zodanig dat wij de volgende ochtend een besluit moesten nemen: doorrijden of teruggaan. Wij kozen voor de mensen die ons verwachtten met al hun vragen en zijn dus doorgereisd, waarbij wij voor onszelf wel meteen het hele programma hebben omgegooid.

Het eerste logeeradres zou bij de familie Eugen Stoica in Petrosani zijn, maar die afstand was veel te groot. Wij besloten tot Oradea te gaan en brachten meteen de familie Stoica op de hoogte, een grote teleurstelling voor hen.

Op maandagmiddag arriveerden wij in Oradea en werden, zoals altijd, allerhartelijkst ontvangen. Na een heerlijke maaltijd hebben wij ons voorstel voor het programma voorgelegd aan Octavian (Tavy, de contactpersoon) en Ramona (de tolk). Besloten werd om 's avonds te beginnen met de besprekingen en die de volgende ochtend enkele uurtjes voort te zetten. En wij belden met Eugen of het voor hem mogelijk was naar ons toe te komen. Dat wilde hij graag doen, mits ook hij in Oradea kon overnachten. Het bleek namelijk al flink te sneeuwen in de bergen rond Petrosani en hij wilde graag bij daglicht kunnen rijden. Er was zelfs al zoveel sneeuw gevallen, dat het voor ons niet eens mogelijk zou zijn geweest naar zijn huis te komen.

Dinsdag tegen het einde van de morgen ging Jerry naar bed en ben ik met Tavy en Ramona op pad gegaan om de meest urgente gezinnen te bezoeken.

Stichting Help Oost Europa

Allereerst troffen wij de heer M., zijn huisje is na een jarenlang slepend geschil met de gemeente door hen met de grond gelijk gemaakt. Momenteel verblijft hij met zijn gezin in een huurwoning, maar dit adres is slechts voor korte tijd. Met man en macht wordt gewerkt aan een oplossing, waarbij ook de burgemeester een rol van belang speelt. Wij hopen dat er spoedig een einde aan de onzekerheid mag komen voor dit gezin.

Vervolgens gaan wij naar de familie N., waar onze komst met veel geblaf door de honden wordt aangekondigd. De honden zijn daar echt noodzakelijk, de familie woont in een hoekje van een "unheimisch" terrein waar het gevaar op de loer ligt.

De moeder ziet er slecht uit, het lijkt of het erger is dan de laatste keer dat ik haar zag. Ze voelt zich ook niet zo goed, eigenlijk mankeert ze van alles. Haar partner heeft erge pijn in een been en legt uit dat de kou en het vocht in het huisje (dat je eigenlijk niet zo kunt noemen) niet bevorderlijk zijn voor herstel. En als je ziet hoe zij (moeten) leven is dat niet zo verwonderlijk. Er zal niet echt gezond worden gegeten, daar hebben zij de middelen en mogelijkheden niet voor. De zoon was ook thuis en vertelde dat hij een baantje heeft als autowasser op donderdag, vrijdag en zaterdag, het levert een klein beetje geld op. Zij zijn bijzonder blij met alle hulp die zij krijgen, het geeft een klein beetje lucht in hun moeizame bestaan. Helaas heeft hun kachel het begeven, het is niet verantwoord deze nog aan te steken en de winter staat voor de deur, een groot probleem.

Wij nemen hartelijk afscheid maar het voelt een beetje als in de steek laten, wij gaan terug naar onze comfortabele wereld.....

Aansluitend bezoeken wij een opa en oma die al heel lang bij ons bekend zijn en in het programma zitten.

Zij hebben enorm veel meegemaakt in hun leven en de problemen zijn nog steeds niet voorbij. Een kleinkind (inmiddels volwassen) dat in coma ligt na een ongeluk voor het huis van de opa en oma, ik heb er eerder over geschreven. Van hun kleine pensioentje staan zij nog steeds iets af voor extra's ten behoeve van zijn verzorging. En kortgeleden is het huis van hun dochter en haar gezin in het noordoosten van Roemenië in brand gevlogen en daarbij zijn zij alles kwijtgeraakt. Het gezin is tijdelijk ondergebracht bij de schoonouders van de dochter. Ook daar proberen deze ouders een beetje steun te bieden. En dan is er nog een zoon met zeer veel ziekte en problemen in zijn gezin, soms lijkt het niet op te houden. Deze opa en oma hebben zelf eigenlijk niets in hun kleine huis staan: 2 bedden, een tafel en een paar stoelen. En tot overmaat van ramp komen er scheuren in hun keramische kachel waardoor rook in de kamer komt, een buitengewoon gevaarlijke situatie. Hoeveel kan een mens aan? Wij blijven nog een poosje praten en proberen wat troost te bieden.

(omdat ik vanwege omstandigheden later ben dan anders met het reisverslag, kan ik inmiddels melden dat iemand die anoniem wil blijven het geld voor een kachel voor deze lieve mensen heeft gegeven, wat zijn wij hier geweldig blij mee!).

Stichting Help Oost Europa

Na dit bezoek gaan wij langs bij de zoon en zijn gezin. Zoals gezegd verloopt het leven hier altijd moeizaam. De vader zit op dit moment depressief thuis en als zijn gezondheid binnen 14 dagen niet vooruitgegaan is, zal hij worden opgenomen om de rust te krijgen die er thuis met het gezin om zich heen niet is. Het verwondert ons niet: zijn vrouw heeft enkele jaren geleden borstkanker gekregen en zij kampt nog steeds met de gevolgen ervan. Enkele kinderen hebben ook een medisch probleem en het hele gezin is geestelijk niet erg sterk. En dan komen de problemen in de familie (zie boven bij "opa en oma") er ook nog bovenop. Maar zij zijn altijd blij als wij komen, het zijn echt lichtpuntjes voor hen. En ze zijn ontzettend dankbaar voor de steun die zij ontvangen van een familie in Nederland, maar het blijft moeilijk voor hen om alles op een goede manier draaiende te houden. Opvallend, wij kwamen onverwacht en het was netjes opgeruimd in de kamer en dat is een hele vooruitgang vergeleken met het verleden.

Het volgende bezoek is aan een kindertehuis. Wij hebben voor de kinderen voetbalkleding en ook nog een bal bij ons, geschonken door een voetbalvereniging uit Hengelo. Wat waren de jongens blij, de kleding werd meteen aangetrokken!! En dan ook nog een goede bal ..... hun dag kon niet meer stuk. De jongste drie kinderen lieten ons ook hun schoolwerk zien, hoe ze hebben leren schrijven en ook de rekenschriften werden trots getoond. En dat terwijl de kinderen een tijdje geleden nog een grote achterstand hadden. Zij worden nu zo geweldig opgevangen, goed verzorgd en dan zie je dit resultaat: het is fantastisch.

Als laatste adres op deze dag bezoeken wij de familie M., ook hier is de situatie schrijnend. De vader ligt op bed in het piepkleine kamertje. Hij heeft een hernia, maar kan door zijn zeer zwakke hart niet worden geopereerd. Hij hoest enorm, het klinkt niet gezond. Hij kan alleen een dieet van citrusvruchten, melk en yoghurt verdragen. Als hij iets anders tot zich neemt voelt hij zich heel beroerd.

Het inkomen gaat helemaal op aan de huur en de medicijnen voor de man. Voor de moeder, die eigenlijk medicijnen nodig heeft voor de pijn van artrose, blijft helaas niets over. Zij komen structureel geld tekort om eten te kopen.

De drie volwassen kinderen hebben een mentaal probleem in een lichte vorm. Eén dochter heeft nu een baantje, maar het aantal werkuren per dag was dermate hoog dat het zijn tol eiste. Zij zakten op het werk inelkaar. Op het moment dat wij bij het gezin waren was zij in het ziekenhuis opgenomen.

Ook hier was het lastig afscheid te nemen.

En dan zit het voor deze dag erop. Wij gaan naar ons gastadres om te eten en het bovenstaande te bespreken en hopen dat ook Eugen Stoica daar veilig is aangekomen.

Stichting Help Oost Europa

Het is woensdag. Eugen is inderdaad de avond ervoor gearriveerd en na een gezellig ontbijtmoment bespreken wij met hem de gezinnen uit zijn omgeving. In de loop van de morgen vertrekt hij en gaat Jerry naar bed, het gaat helemaal niet goed met hem. Hij heeft ontzettend veel pijn en wij zijn het er met z'n allen over eens dat wij maar één ding kunnen doen en dat is de volgende ochtend naar huis vertrekken. Maar wat zijn wij blij dat hij wel alle besprekingen heeft kunnen voeren. Ik ga opnieuw op pad met Tavy en later op de dag zal ook Ramona zich bij ons voegen.

Allereerst gaan wij naar M., de jonge vrouw die al bijna 19 jaar op bed ligt met een dwarslaesie. Het is in de loop van de jaren een gewoonte geworden om, als het maar enigszins mogelijk is, een paar uurtjes bij haar te blijven, het doet haar zo goed.

Zij gaat langzaam maar zeker achteruit, de vergroeiingen verergeren en geven veel pijn. Het is niet meer mogelijk dat één persoon haar draait, de vader en moeder moeten dit samen doen. Daartoe is het bed van de muur af gezet, maar dat maakt wel dat zij nu de bomen buiten kan zien en dat maakt haar blij. We hebben ontzettend gezellig met elkaar gepraat, ook heel open. Over het ongeval van zo lang geleden en dat zij toen (gelukkig) nooit heeft kunnen bevroeden dat zij na zo'n 10 jaar op bed liggen elke dag zoveel pijn zou krijgen. Wel was er meteen het besef dat haar toekomst verwoest was. Haar leven is ook niet te bevatten: dag in, dag uit in dezelfde kleine ruimte te moeten verblijven, nooit meer iets anders zien, het is met geen pen te beschrijven.

Voor haar ouders wordt de verzorging langzamerhand te zwaar, er wordt nu gezocht naar iemand die daarbij kan helpen. Het is niet gemakkelijk de juiste persoon te vinden, er moet een klik zijn.

Sinds kort komt er eens in de veertien dagen een groepje jongeren vanuit de evangelische kerk haar bezoeken. Er wordt gezongen en gebeden en naar haar eigen zeggen is het alsof zij zich na het bezoek iets beter voelt. Zelf was zij aangesloten bij de orthodoxe kerk, maar deze benadering spreekt haar zeer aan.

Zij kan zich gelukkig nog steeds verheugen in kleine dingen: een brief uit Nederland van de familie B. die haar zeer ontroerde, maar haar ook aan het lachen maakte om de leuke passages. En lachen doet zij bijna nooit meer.

En dan de fles advocaat die zij via mij ontving van de familie M., ze vond het zo leuk. Ik heb uitvoerig uitgelegd waar deze van gemaakt is en hoe je advocaat op een lekkere manier kunt nuttigen. Helaas mag zij er zelf niets van hebben vanwege de alcohol, maar haar ouders hebben mij verzekerd dat zij het met Kerst gaan proeven.

De tijd vloog voorbij en voor wij het wisten was het moment alweer daar om de tolk op te halen van haar werk.

Wij nemen afscheid (altijd een beetje verdrietig) en hopen elkaar over niet al te lange tijd weer te zien.

Stichting Help Oost Europa

Wij hebben nog twee adressen te gaan op deze middag/avond.

Onderweg naar het eerste adres zien wij de vader vlakbij het huis lopen. Wij hebben aardappelen voor hem en mutsen voor de kinderen. Ook leuke schoolspullen en snoepgoed liggen in de achterbak en dankbaar pakken de kinderen deze aan. Het is niet noodzakelijk dat wij met hem naar binnen gaan voor een gesprek, deze familie gaat gezien de positieve ontwikkelingen per januari uit het sponsorprogramma.

En dan rijden wij door naar de familie A. Het is een tijdrovende rit, bijna twee uur rijden.

Deze familie is inmiddels in heel Almelo bekend: voor hen zijn allerlei acties op touw gezet om een nieuw huis te kunnen bouwen.

De moeder is zeer blij ons te zien. Wij gaan eerst bij het nieuwe huis kijken, het ziet er heel goed uit.

De vader is naar zijn werk, maar elk vrij moment is hij bezig met de afwerking van het huis.

Wij kijken naar het dak van het oude huis(je), het is bar zoals het eruit ziet. Op zondag 17 september is er een zware storm geweest en wat er op dat moment nog heel was aan het dak is toen ook verruïneerd. Op dat moment was de situatie zo desastreus, dat zij een nacht in het nieuwe huis hebben geslapen. Daarvan stond op dat moment alleen nog maar het casco met een half dak ..... Het was dus niet mogelijk daar te blijven bivakkeren, ze moesten noodgedwongen terug naar het op instorten staande huis. Een gevaarlijke situatie.

Wij gaan met de moeder naar binnen en eerlijk is eerlijk, ik vond het best eng om daar te zitten.

Grote kieren in de zoldering, je ziet zo het daglicht, het voelt een beetje bedreigend.

De moeder vertelt over de operatie van de zoon, het resultaat is niet wat de artsen hadden verwacht.

Misschien kan een operatie in Hongarije nog verbetering brengen, maar voorlopig is dat niet aan de orde. Uitwijken naar Hongarije zal ook veel geld gaan kosten.

Het valt op dat het er binnen zo schoon uitziet, met name ook het beddengoed. De moeder vertelt dat zij altijd buiten de was deed (op de hand!!), maar dat zij de kou van nu niet aan de handen kan verdragen. Zij wast nu binnen in de woonkamer .....(de woonkamer is ook de slaapkamer).

En dan is het tijd om onze "cadeautjes" te geven. Foto's van de acties op de startzondag in de Pniëlkerk, zij vallen zeer in de smaak. Heel bijzonder ook is het boekje met wensen, zij heeft er meteen een ideetje voor. De band is breed, zodat er gemakkelijk een lint doorgehaald kan worden. In het nieuwe huis kan het lint aan de muur worden bevestigd, het boekje valt dan open en zo kan er iedere dag een andere tekst zichtbaar gemaakt worden. Prachtig idee, fijn dat zij zo enthousiast is over alles.

Wij hebben ook een brief bij ons van de fam. De R., de brief is in het Roemeens geschreven. Toch wil zij erg graag dat deze wordt voorgelezen. Ramona neemt dat op zich, de moeder is zichtbaar geroerd.

Zij is zo dankbaar voor alles, dat is voor haar niet in woorden uit te drukken en daarom hurkt zij voor mij en kust mijn hand, voor mij een beetje pijnlijk.

Stichting Help Oost Europa

Wij kunnen in Nederland over het algemeen nog zoveel missen en de Stichting Help Oost Europa mag zich gelukkig prijzen dat er een grote groep mensen is die hun steun aan de projecten wil verlenen. Wat kan er dankzij u allen veel worden gedaan. En als je dan de blijdschap van de mensen daar ziet, ontroert dat zeer.

Wij nemen afscheid en wensen haar en haar gezin toe dat zij voordat de winter echt invalt in hun nieuwe huis mogen wonen.

Wij rijden in het pikkedonker terug naar Oradea. Onderweg passeren we enkele begraafplaatsen, er branden zeer veel lichtjes. Het is 1 november, Allerheiligen, het geeft een heel apart gevoel.

Bij ons gastgezin aangekomen wordt er eerst gegeten. Daarna bespreken wij met Jerry de bezoeken van de dag. Nog even weer de deur uit om te tanken en Ramona naar huis te brengen.

En dan snel naar bed, de volgende dagen wacht ons een lange autorit.

Het is een gedenkwaardige reis geweest deze keer. Het was voor Jerry niet eenvoudig de lange rit naar huis te maken, heel pijnlijk. En eerlijk gezegd was het dat voor mij ook niet, want mijn maatje kon mij natuurlijk niet aflossen.

Tot slot: op de huisartsenpost waar wij 's avonds laat aankwamen bleek het geen ischias, maar een hernia. Wat medicatie betreft een heel ander verhaal.

Voor u allen een hartelijke groet,
Lineke van den Bos